

Tabiiy fanlar

II qism

1

Y. V. Malikova

Tabiiy fanlar

1-sinf

II qism

Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik
Qayta ishlangan va to'ldirilgan 2-nashr

Ta'limni rivojlantirish markazi huzuridagi
Ilmiy-metodik kengash tomonidan tavsiya etilgan

Toshkent – 2024

UO'K 5(075.3)
KBK 2ya72
M 12

Taqrizchilar:

N. M. Usmanova – Toshkent shahridagi 190-umumiy o'rta ta'lim maktabining oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;

O. Sh. Yevstafyeva – Toshkent shahridagi 190-umumiy o'rta ta'lim maktabining 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

Shartli belgilar

**Juft bo'lib
ishlang**

**Yangi
material
bilan ishlash**

**Chiziq
bilan
tutashtiring**

**To'g'ri
javobni
tanlang**

**O'ylab
ko'ring!**

**Qalam bilan
ishlang**

**Yodda
tuting!**

**Loyiha
ishi**

**Uyga
vazifa**

**Dars
yakuni**

**Tabiat har bir sahifasi mazmunga
boy bo'lgan yagona kitobdir.**

logann Volfgang Gyote

Salom, aziz bolajonlar!

Siz endi ko'pgina narsalarni bilib, o'rganib oldingiz. Atrof olam sir va jumboqlarga to'la. Sizning oldingizda atrofimizni o'rab turgan olamdagi jismlar va hodisalar, qiziqarli va foydali kashfiyotlar, tabiat qonunlari haqida juda ko'p ajoyib-u g'aroyib bilimlarni chuqurroq o'rganish vazifasi turibdi.

"Tabiiy fanlar" darsligi bilan bilimlar mamlakatiga sayohatingiz maroqli bo'lsin!

Qog'oz qanday tayyorlanadi?

Turli davrlarda odamlar loyga, toshlarga, daraxt po'stlog'iga, teriga, hatto suyaklarga yozishgan. O'zbekistonning tog'li hududlarida qoyatoshlarga chizilgan qadimiy rasmlar hozirgi kungacha saqlanib qolgan.

- Odamlar yozuvlarni devorlar va tosh bo'laklariga yozib qoldirganlar.

- Yozuvlar mum bilan qoplangan taxtachalarga yozilgan.

- Teriga ishlov berilgan. Keyin teri bo'laklarga bo'linib, ularga yozuvlar yozilgan.

- Qadimda qog'oz shunday tayyorlangan.

Hozirda toshlarga, matolarga va qog'ozlarga yozib qoldirilgan yozuvlarni qayerlarda uchratish mumkin?

Qog'oz qanday tayyorlanishini bilasizmi? Qog'oz ko'pincha daraxtdan tayyorlanadi. Rasmlarga qarang. Qog'oz ishlab chiqarish bosqichlarini o'rganib chiqing.

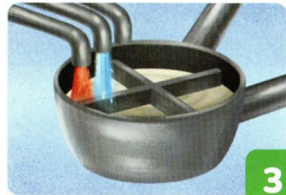
1

Daraxt po'stlog'idan tozalanadi.

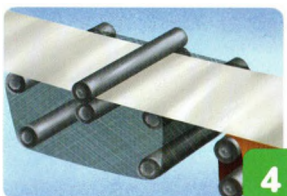
2

Yog'och maydalanib, qipiq shakliga keltiriladi.

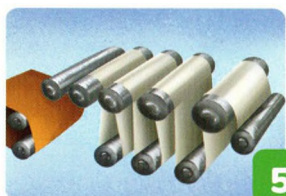
3

Qipiq yelim va bo'yoq bilan birga qaynatiladi.

4

Hosil bo'lgan massaning suvi siqib chiqariladi va quritiladi.

5

Quritilgan massa tekislanib, silliq holga keltiriladi.

6

Tayyor bo'lgan qog'oz rulonga o'raladi va kerakli o'lchamlarda kesiladi.

Foydalanib bo'lingan qog'oz **makulatura** deb ataladi. Makulaturani yana qayta ishlab, undan daftar yoki karton ishlab chiqarish mumkin.

Maqolning mazmunini tushuntiring. **Kitob**, **qog'oz**, **daftar** so'zlari ishtirok etgan yana qanday maqollarni bilasiz?

Kitobdan yaxshi do'st yo'q.

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com vab-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza456, nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

1-sinf tabiiy fanlar 2-qism daftarinini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali vab-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Mavzu: Atrofimizni nimalar o'rab turibdi?

1-dars. Qog'oz qanday tayyorlanadi?	4
2-dars. Qanday idishlar bo'ladi?	7
3-dars. Non dasturxonimizga qanday yetib keladi?	10
4-dars. Uyda nimalar bor?	13
5-dars. Mening xavfsiz uyim	16
6-dars. Qanday transport turlari bor?	19
7-dars. Ko'chada xavfsizlik	22
8-dars. Transportda xavfsizlik	25
O'zingizni tekshiring	28
9-dars. 1-nazorat testi	

Mavzu: O'zimiz haqimizda nimalarni bilamiz?

10-dars. Telefon qanday ishlaydi?	30
11-dars. Gigiyena nima?	33
12-dars. Qaysi taomlar foydali?	36
13-dars. Uyqu nima uchun kerak?	39
14-dars. Insonga sport nima uchun kerak?	42
15-dars. Sog'liqni qanday asrash kerak?	45
O'zingizni tekshiring	48
16-dars. 2-nazorat testi	
17-dars. "Tabiatda o'zni tutish qoidalari" loyihasi	50